

به نام مناسب‌ترین واژه‌ها ... به رسم محبت به نام خدا

عبادات در مناطق قطبی

سوره رضائیان

سرشناسه: رضائیان، سوره، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآور: عبادات در مناطق قطبی/سوره رضائیان.
مشخصات نشر: قم: امتداد حکمت، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۱۸۰ ص.؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۴۲-۵۱۷-۲-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۷۸] - ۱۸۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع: مسائل مستحدثه
New problems (Islamic law*)
فتاوی‌های شیعه -- قرن ۱۴
۲۰th century -- Fatwas, Shiites
رده بندی کنگره: BP۱۹۸/۵
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۷۹
شماره کتابشناسی ملی: ۹۶۰۵۹۶۳

عبادات در مناطق قطبی

سوره رضائیان

نویسنده

امتداد حکمت

ناشر

۹۷۸-۶۲۲-۳۴۲-۵۱۷-۲-۲

شابک

اول، ۱۴۰۳

نوبت و سال چاپ

رقعی

قطع کتاب

۱۰۰

شمارگان

۶۰۰۰۰ تومان

قیمت کتاب

۰۹۳۶۴۹۵۶۴۷۳-۰۹۹۲۸۲۷۱۱۰۵

تماس با ناشر

حق چاپ و نشر این کتاب متعلق به نویسنده است.

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۰
دسته نخست: مسائل پزشکی.....	۱۷
دسته دوم: مسائل اقتصادی.....	۱۷
دسته سوم: مسائل عبادی مانند عبادت در مناطق قطبی.....	۱۸

□ فصل اول: مفهوم شناسی

بیان مفاهیم.....	۲۳
مسائل مستحدثه.....	۲۳
تعریف مناطق قطب شمال و جنوب.....	۲۴
تولد یک کاشف.....	۲۶
قدم به آب های شمالی.....	۲۷
کشف قطب جنوب.....	۲۷
اولین مسجد در قطب شمال.....	۲۸
فقه:.....	۲۹
عبادت:.....	۳۰

□ فصل دوم: بررسی مبانی استنباط در مسائل مستحدثه

بخش اول: تعاریف: آیات، نمونه ها.....	۳۵
مقدمه.....	۳۵
الف. تعریف مسائل مستحدثه.....	۳۶
ب. نیاز به اینگونه مسائل.....	۳۶
نقش زمان و مکان در استنباط احکام.....	۴۲
بحث اول: بررسی روایات.....	۴۳

یک مجتهدی تقلید کنند و فتوای آن مجتهد را از خودش می‌پرسند یا در کتاب و رساله آن به صورت آماده مشاهده می‌کنند بدین ترتیب باید اذعان کرد: تاریخ همواره شاهد جریان پیوسته و فراگیر اجتهاد و اختاء در قبال مباحث نو آمد و به تعبیر فقهی مسائل مستحدثه بوده است. از جمله از مباحث نوظهور عبادت در مناطق قطبی یا نزدیک به قطب و بالای مدار ۶۷ درجه که شب‌ها و روزهای بسیار طولانی دارد و نماز و روزه چگونه باید انجام شود در چنین مناطقی که شش ماه شب و شش ماه روز است یا طول روز، به اندازه یک ماه و یا یک هفته و یا کمتر از آن است چگونه باید نماز گزارد. درباره این موضوع نوع ظهور، دیدگاه واحدی بین علمای مانپست زیرا برخی از آنان طرح چنین موضوعاتی را غیرضروری و غیرلازم دانسته و آن را موجب تضییع عمر و از دست دادن فرصت‌ها برای بحث و بررسی موضوعات ضروری دیگر می‌دانند و لیکن برخی دیگر آن را از بحث‌های روز و از مسائل مستحدثه دانسته و بررسی آن را لازم و حتی ضروری می‌دانند مثلاً چند سال قبل مسلمان‌هایی که در بخش شمالی کشور فنلاند زندگی می‌کنند نامه‌ای به الازهر مصر ارسال و احکام نماز و روزه خویش را از فقهای بزرگ اهل سنت استفتا نمودند. در مورد این مسئله (عبادت در مناطق قطبی) اقوال کلی فقها متفاوت است به طور کلی می‌توان به چهار دسته تقسیم کرد:

۱. دیدگاهی که قایل به سقوط تکلیف است.
۲. دیدگاهی که بین نماز و روزه تفاوت قائل شده و معتقد است که وجوب نماز به حال خویش باقی است ولی وجوب روزه ساقط است.
۳. دیدگاهی که قائل به تفصیل است.

۴. دیدگاهی که قایل به ثبوت تکلیف و استمرار آن در تمامی احکام شرعی می باشد.

دیدگاه چهارم رایج ترین دیدگاه فقها معاصر است. بر این پایه استوار می باشد که هیچگاه احکام الهی تعطیل بردار نیست و تکالیف دینی با تغییر جوی زمین و یا عروض برخی از مشکلات و تگناها مختل نمی گردد. با توجه به مطالبی که بیان شد از نظر اینجانب تکالیف الهی و احکام شرعی تعطیل بردار نیست و وجوب نماز و روزه به حال خویش حتی در مناطق قطبی باقی است و اکنون برای برپایی نماز و مسائل عبادی در کشور فنلاند مسجدی بنا شد. تا کسانی که به قطب سفر می کنند از لحاظ مسایل دینی هم بتواند احکام عبادی خود را انجام دهند. گفته شده اقرب اماکن که شب و روزش حالت قطبی ندارد، تبعیت شود. مثلاً کسی که در قطب شمال است از نزدیک ترین شهرهای مالی روسیه و فنلاند یا کانادا که زیر خط ۶۶/۵ درجه قرار دارند تبعیت کند. البته نظریات در این رابطه زیاد است ولی به نظر بنده این نظریه تا حدودی می تواند پاسخگو باشد.

پیشنهادهات

با توجه به اینکه موضوعات جدید و نوع پیدا در روزگار ما بسیارند و از جمله آنها که می توان گفت همان موضوع عبادت در مناطق قطبی می باشد که چند بحث نشده و فقط بصورت چند مقاله در داخل و خارج از کشور می باشد پیشنهاد می شود:

۱. بررسی چنین مسائلی در حوزه های علمیه در درس خارج تدریس شده و بررسی شود.

۲. مطالب جمع آوری شده به صورت مکتوب و کتاب در آورده شود.

۳. نظریات مراجع بررسی و بحث و به صورت یک مجموع در آید.

منابع

قرآن

۱. طباطبایی یزدی، سید محمد کاظم، العروة الوثقی، بیروت: موسسه الاعلمی المطبوعات، ج ۲، ۱۴۰۹ هـ. ق.

۲. طباطبایی حکیم، سید آیت محسن، مستمسک العروه، نجف اشرف: انتشارات مطلبه الاداب، چ چهارم، ۱۳۹۱.

۳. امام خمینی، روح الله، چ اول، تحریر الوسیله، سید محمد باقر موسوی همدانی، قم: انتشارات دارالعلم، ج ۲، ۱۳۷۰.

۴. نجفی، شیخ محمد حسن، چ سوم، جواهر الکلام، دارالکتب الاسلامیه فی تحقیق المذهب، ج ۱۷، ۱۳۶۷.

۵. علامه حلی، یوسف بن علی بن المطهر، منتهی المطلب، مشهد: مجمع البحوث الاسلامیه، ج ۲.

۶. اردبیلی، مولی احمد، مجمع الفائده، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه، ج ۵، ۱۳۶۲.

۷. کلینی، ابوجعفر محمد بن یعقوب، الکافی، دارالکتب الاسلامیه، ج ۱، ۱۳۸۸ هـ. ق.

۸. حسینی روحانی، سید محمد صادق، المسائل والمستحدثه، قم: مؤسسه دارالکتاب، چ چهارم، ۱۴۱۴ هـ. ق.

۹. برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، دارالکتب الاسلامیه، ج ۱، ۱۳۷۰.

۱۰. اشعری قمی، احمد بن محمد بن عیسی، النوادر، قم: امید، ۱۴۰۸ هـ. ق.
۱۱. قیشری، ابوالحسن بن مسلم بن حجاج، صحیح مسلم، دارالفکر بیروت، ج ۸.
۱۲. طوسی، محمد بن الحسن، الاستبصار، دارالمکتب الاسلامیه ج ۱، ۱۳۹۰ هـ. ق.
۱۳. _____، تهذیب الاحکام، دارالکتب الاسلامیه، ج ۲، ۱۳۹۰ هـ. ق.
۱۴. ابن بابویه قمی، ابوجعفر محمد بن علی، من لایحضره الفقیه، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه، ج ۱، ۱۳۶۳ هـ. ق.
۱۵. مسترحمی، سید عیسی، چ اول، قرآن و کیهان شناسی، قم: پژوهش های تفسیر و علوم قرآن، ج ۱، ۱۳۸۷.
۱۶. مکارم شیرازی، ناصر، فصلنامه فقه اهل بیت فارسی، شماره ۷.
۱۷. _____، فصلنامه فقه اهل بیت فارسی، شماره ۸.
۱۸. واردی، سید تقی، تحقیقی درباره عبادت در مناطق قطبی، ۱۳۸۸.
۱۹. هاشمی شاهرودی، سید محمود، فصلنامه تخصصی فقه اهلبیت علیهم السلام، شماره ۴۳، ۱۳۸۴.
۲۰. شبکه نور الاسلام، حکم الصلاه و اصیام فی البداد القریبه من القطب الشمال.
۲۱. قرآن و علوم طبیعی (مجموعه مقالات) دانشگاه آزاد اسلامی مشهد ناشر موسسه انتشاراتی زیر نظر بنیاد پژوهش های قرآن حوزه و دانشگاه، چاپ اول - زمستان ۱۳۸۵.
۲۲. سایت حیران: أنفوشبهه الصلاه و اصیام فی القطب.
۲۳. حسینی سیستانی، علی، مهناج الصالحین، سال ۴۱۳ هـ. ق.

۲۴. مجله ای تخصصی فقه اهل بیت شماره ۴۹.
۲۵. مجله ای تخصصی فقه اهل بیت شماره ۳۷.
۲۶. سایت موافقیت الصلاه و اصیام عند عدم تمايز الوقت، داره اهل الظار.
۲۷. ابن حنبل، احمد بن محمد، مسند احمد بن حنبل، بیروت: دارالصادی، ج ۴.
۲۸. محی الدین بن شرف النووی، ابی زکریا، المجموع شرح المذهب دارالفکر، بیروت لبنان ج ۳.
۲۹. خطیب شربینی، شمس الدین محمد بن محمد، الاقتناع فی حل الفاظ ابی شجاع، دارالمعرفه، بیروت لبنان.